

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Nacionalizem in socijalizem.

Premnogokrat čujemo iz ust socijalističnih agitatorjev, izlasti pa naših slovenskih, da sta nacionalizem in socijalizem nasprotujoča si pojma, ki izključujeta eden drugega.

Povzdignje internacionalizem, napadajo z vso besnostjo narodno idejo in nositelje te ideje ter zahtevajo od pravega socijalista, da se s preziranjem odvrta od zastarelih narodnjaških nazorov.

Ti krivi nauki vplivajo potem v Trstu na nerazsodne ljudi v tem smislu, da postajajo ieti ne samo narodno indiferentni, temveč naravnost renegatje, kajti v tistih krogih se internacionalizem na jako čuden način spreminja v laški nacionalizem ali celo fanatizem. Ti ljudje postajajo antinacionalni (protinacionalni) in ne internacionalni.

Najboljši dokaz resničnosti te trditve nam podajajo socijalistični agitatorji sami, ki so se pač udeležili ultralabonske manifestacije, prirejene od ultrakapitalistične in narodne laške stranke v prid italijanskega vseučilišča, ki pa so na usta g. Linhart povedali, da nečijo sodelovati na dosezanju gotovo veliko bolj potrebnih slovenskih ljudskih šol! In to edino le iz razloga, ker je agitacija za te šole započela tista naša slovenska narodna stranka, ki se gotovo ne more pohvaliti s kapitali.

In vendar se to sovraštvo proti narodni ideji ne daja opravičiti niti s pravega socijalističnega stališča. V resnici se tudi razumni socijalisti, ki imajo jasn pogoj o socijalnem vprašanju (kar se pa ne more reči o slovenskih, socijalističnih agitatorjih), jako spoštljivo izražajo o narodni ideji in o naporih za dosežanje narodne enakopravnosti. Z nekolicin izgledi hočemo pokazati, kaka je sodba znanih socijalistov o narodni ideji!

Zelo zanimiva — izlasti z ozirom na naš boj za slovenske šole — je pred vsem izjava nemškega socijalista in poslanca v berlinskem parlamentu, Bebelja, ki pravi doslovno:

„Vsak narod in vsak odlomek naroda, kigovori drug jezik, nego vladajoči narod, je s stališča splošne kulture in stališča svojih človeških pravic opravičen zahtevati, da se ga izučuje v jeziku, ki so ga govorili njegovi očetje. V jeziku se izrazuje pravi značaj naroda, po katerem se razlikuje od kateregabod drugega naroda... Vsaki napad na materinski jezik kakega naroda smatram za napad na splošne kulturne interese, a narod, ki hoče stati na vi-

sini dobe, ne smestoriti takega dejanja“.

O avstrijskem socijalnodemokratskem poslancu dr. Pernerstorferju je splošno znano, da je svoje nemško-nacionalno mišljenje (pripadal je prej nemško-nacionalni stranki) vzel s seboj tudi o vstopu v socijalnodemokratsko stranko. To svoje stališče naglašal on tudi o vsaki priložnosti. Tako je na VI. strankarskem shodu avstrijskih socijalnih demokratov izjavil:

„Kakor nemški nacional nisem nikdar izrekel sovražne besede proti drugim narodnostim. Enako, kakor želim vse dobro svojemu narodu, želim isto vsakemu drugemu narodu. V tem smislu resničnega internacionalizma mora priti končno do veljave nazor, da je mogoče biti dober Nemec, izvrsten Slovan, navdušen Italijan in h kratu tudi fanatičen socijalni demokrat“.

Na letošnjem strankarskem shodu avstrijsko-nemške socijalne demokracije je šel ta poslanec tako daleč, da je naravnost zahteval ločitev nemških socijalnih demokratov od drugorodnih in to v tako nemško-nacionalnem smislu, da mu je nek udeležnik shoda javno očital, da viši še vedno na prsih matere Germanije. A vkljub temu je bil Pernerstorfer zopet izvoljen v izvrševalni odsek stranke.

(Kakor se vidi torej, umeje mej nemškimi socijalnimi demokrati celo poslanec ostati nemški nacionalalec, mej slovenskimi pa mora postati vsakdo internacionalalec, to se pravi pri nas v Trstu — Italijan!)

Mej socijalističnimi voditelji (seveda ne slovenskimi) nabajamo celo takih, ki priporočajo kar naravnost, naj se najprej reši narodnostno vprašanje in potem se le socijalno!

Zdelo se mi je, kakor da čitam članek v „Edinosti“, ko sem čital te-le besede flamškega socijalista Dewarteja:

„Jezikovno vprašanje se nam ne kaže kakor plemenito vprašanje, temveč kakor pojav razrednih nasprotstev in razrednega boja. (To velja v polni meri tudi v Trstu, kjer je Italijanstvo zastopano po bogatih zatiraleh, a Slovenstvo po siromašnem delu prebivalstva!) Zato je naša dolžnost, da vodimo boj toliko na jezikovnem, kolikor na gospodarskem polju, boj za dobro stvar malih proti velikim, za enakost proti nasilju, za pravičnost proti zatiranju. Poljski socijalizem je podal vsem sodrugom v Evropi dober nauk, ko se je dolo neke mere združil z narodnim gibanjem poljskim. Bil bi to nezmišeln in neodpustna slabost, ako bi delavske stranke tistih dežel, v katerih obstoji jezikovno vprašanje, gledala

mirno obupni boj zatiranih narodnosti.

Brezbriznost bi značila v tem slučaju s okrivdo. Ako hočemo torej, kakor je potrebno, osredotočiti vso inteligenco, delavnost, bojevitost na rešenje velikega gospodarskega vprašanja, moramo čim prej mogoče narodnostno gibanje spraviti s socijalnega terena, na katerem se ima izvajati veliki končni boj. Neposredni interes naše stvarit zahteva, da se najpoprej, hitro in končno reši jezikovno vprašanje.“

O takih nazorih se seveda našim socijalistom niti ne sanja. Oni poznajo v tem oziru le zastarele nazore kacega Marx ali Engelsa in še teh ne direktno iz njihovih del, temveč le iz kakih zakotnih listov in delavskih katekizmov. Oni še vedno ponavljajo, kakor papige, iz Marxovega »manifesta komunistične stranke« iz leta 1848 vzete fraze: »Delavci nimajo domovine. Ne more se jim vzeti, česar nimajo«, kar je gospod Kopač tako »elegantno« parafraziral v Nabrežini, češ, da delavci nimajo doma, da lahko zvežejo svoj punkelček in se lahko preselijo drugam.

Njih vodi še vedno Marxovo sovraštvo proti slovanskim narodom, katero sovraštvo pa je pri njem izviralo, kakor je to dokazal znani prof. Masaryk, deloma iz nepoznavanja slovanskih razmer in deloma, kar je sploh značilno izlasti za starejše nemške socijaliste, iz slepega posnemanja nemških liberalcev, s katerimi so se socijalisti vjemali v antipaciji proti Slavonom.

Naši socijalisti pa ne znajo, da danes, po programih Kautskega in Pernerstorferja, izlasti pa po nastopu poljskega socijalista Daszynskega, ni več nasprotstva mej socijalizmom in nacionalizmom!

Oni po tega tudi n o č e j o znati in si eer iz lahko umljeviga razloga, namreč iz strahu, da bi jim — priprosto izrečeno — zmanjkalo prispevkov.

To je lahko pojasniti.

Dočim namreč pri drugih narodih obstoji naravno nasprotstvo mej bogataši in siromaki, vsled česar nahajajo socijalisti zelo hvaležno polje za svoje utopistične agitacije, so Slovenci skoraj od prvega do zadnjega, več ali manj, reveži! Slovenci nimajo tovarnarjev, bankirjev, plemenitaških veleposestnikov. Slovenski narodnjeki so socijalno in politično demokratičnega duha! Oni ne skrbijo in ne delajo za kapitaliste, temveč za manjše imovite sloje.

Ako hočejo torej socijalistični slovenski

Tretjega dne po tem pismu se je baronica pripeljala z Ljubico v Deli-dvor. Ko je slišala Melita, da se je na dvorišču ustavila njju kočija, jima je pohitela nasproti in se srečala z njima na stopnicah, ki vodijo v prvo nadstropje.

Da bi le videli, kako je sijala od radosti, kako jima je presrečno zaklicala: »Dobro došli!« in kako ponižno in z otroško nežnostjo je poljubila roko baronici! Človek bi se moral vprašati pehoté: »Je-li v resnici to Melita, ono bitje, ki je, kadar vsprejema, navadno tako leđeno, pikro in okrutno?« Tudi baronica jo je motrila začudena, no, treba reči, da jej je jako laskala ta ponižnost in udanost z Melitine strani. Radi tega jo je je poljubila na čelo, a Melita se je pripogaila zopet k njeni roki ter jo poljubila dva-trikrat zaporedoma.

»Ti izgledaš izvrstno!« je opomnila baronica jako prijazno.

»Se precej sem okrevala. Ali Ljubica«, je nadaljevala s sladkim glasom, »ah, kako divno izgleda! Človek bi jo komaj poznal... Daj, da te poljubim!« In objela je Alfredovo ženko tako burno in jo tako poljubljala po licu in ustih, da se Ljubica v prvi

agitatorji pridobiti privržencev in denarne podpore, morajo seveda zametati narodno idejo in črniti narodnjake pred ljudstvom!

Da je to ne samo krivično, temveč tudi nasprotno novjšim socijalističnim nazorom, dokazal sem že zgoraj in hočem izvajati to še v drugem članku in sicer na podlagi članka, ki ga je pred kratkim priobčil socijalistični poslanec Daszynski, kateremu menda tudi naši soc. agitatorji ne bodo hoteli odrekati avtoritete v ta ih stvarih, ako jim je sploh znano, da je Daszynski ne samo poslanec, temveč tudi pisatelj.

Naroden radikalec.

Našemu dijaštvu treba reforme.

(D o p i s.)

(Dalje.)

Ker pa že Slovence mora mej nepoznane tujce, zato pa naj bi naša akademična društva čuvala mladino in jo vzgajala po materinski, tako, da bi bilo dijaštvo reservoar za navdušene, krepke narodne delavce!

A temu ni tako. Naše dijaštvo — ali vsaj njega precejšnji del — se ne družijo več v svojih društvih v ta namen, da bi gojilo pravo ljubezen do domovine in prijateljstvo, iz česar se poraja narodno navdušenje in iz tega zopet narodno delo; marveč v to, da se strankarsko fanatizuje. Društvena pravila so seveda vsikdar lepa, ali so le — teorija, ki je v praksi popolnoma drugačna.

Glavna napaka naših društev je ravno, da goje odveč veseljaštva. Smo prijatelji vsele mladine, a smo tudi sovražniki popivanja, kajti to je prvo in največje gorje človeštva sploh, osobito pa dijaštva.

Kako čudnih nazorov so nekateri akademiki, svedoči nam njihovo pojmovanje o časti. Očetu trdo zaslužene in pritrpane belice po nepotrebnem zapravljati ali ad calendas graecas si izposojevati denar, četudi od revnejših kolegov: to ni nečastno. A kakemu direktno zopernemu in morda ničvrednemu subjektu ne dajati zadoščenja z orožjem radi kakega piškavega oreba: to se smatra za strašansko sramoto. Čim pa je člen kakega društva — in naj je morda tudi najbolj zaslužen — na tak način »omadeževal« čast — izstopiti mora!

In mar ne vznbuja dijak, ako je nesoliden in zanikern, v ljudstvu nespoštovanje

hip niti zavedala ni vsega tega. Odkod tako hkratu ta velika sprememba?... Kje je oni kačji pogled v tej ženi pred katerim se je Ljubica tresla in se ga ogibala? Kje oni izraz brezkrayne mrznje na obrazu, s katerim je sicer nastopala v njeni družbi?

Na vse to si Ljubica ni vedela dati odgovora, ali srečna je bila, da jo Melita tako srčno vsprejema, da jo celo tika, kakor svojo dobro prijateljico.

Melita je sprovedla gosta v materino sobo.

»Maman nas čaka po svoji navadi v naslonjaču«, se je šalila, gredoča za Andrina z Ljubico pod pazduho, »a morda z rožnim vencem v roki. To je novo!«

»Torej je res, kar svi slišali?« je vprašala baronica Andrina, okrenivši se. »Egomoljka, kaj ne?«

»Velika!... Papá je jezen.«

»Bolje bi bilo, da molí papá k Bogu«, je opomnila Andrina s svojo staro odkritosrčnostjo. »On bi imel za kaj se kesati, ali sirota Ana, saj niti ni sposobna grešiti!...«

(Pride še.)

P O D L I S T E K

98

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

VII.

»A kaj vam je, dete moje?« je vprašala grofica, ko sta bili sami. »Zakaj nič ne govorite? Moja hči bo že mislila, da ste neizobražena, a ste tako pametna deklica.«

»Kedar je mlada grofica v družbi, jaz res postajam neizobražena... pozabljam vse... ne vem nič«, je priznala iskreno Evelina. »Jaz se hojim mlade grofice. Ona je tako ponosna.«

»Da, da... Melita nima prijetnega načina obhajanja.«

»Z nižimi nego ona«, je opomnila Evelina; s temi besedami je pokazala, da se je lahko razžalilo tudi njo.

Petega dne, odkar je bila Melita v Deli-dvoru, je dobila grofica pismo od baronice Andrine, v katerem jej je naznanjala, da je prišla z Ljubico za nekoliko dni v

Borkovac in da se veseli, ker jo bo mogla videti.

Nobena druga vest ni mogla biti Meliti tako dobrodošla, kakor baš ta. Navaden slučaj jej pomore, da bo lahko po svoji misli izvrševala svoj načrt z Alfredom, kateri načrt je bil že v Orlovcu določen. Prva stvar v tej ožni je bila, da bi si pridobila prijateljstvo baronice Andrine, katera jej dosihdob ni bila posebno naklonjena, a razun tega da sklene tesno prijateljstvo z Ljubico, s katero je občevala doselej z največjo mrznjo in jo odbijala od sebe. Vse drugo bo lahek posel. Glavno je, da ima pri roki plašč, ki bi imel zakrivati njene tajne namene.

»Torej pride... To mi je drago!« je rekla Melita veselo. »Le da pridejo prej, nego odidem na potovanje... V ostalem vseeno; ako ne pride ona prej, pa jih jaz obiščem v Borkovcu.«

»Čudim se tvoji spremembi«, jej je opomnila mati. »Kakor veš, Andrina ti ni ravno naklonjena, a Ljubice nisi imela nikdar rada.«

»Okolnosti so se spremenile, draga mama«, je odvrnila Melita, »in mi se moramo spreminjati v njih.«

mesto zaupanja? Navada je pa itak stara srajca in poznejši uradnik ne živi drugače, nego je živel dijak. Vse to ni nič manje individualno nemoralno, nego socialno škodljivo! Dijaštvo pa naj bi v socialnem gibanju imelo največjo uravnostno okrepčujočo in očiščujočo vpliv. Dijaštvo ne more več biti individualistično, pač pa mora korakati s časom in biti socialistično! Z najboljšim vzgledom korakaj slovenski dijak kakor prvi velike ljudske čete! Ako bo dijaštvo tako vzgledno živelo, ne bo trebalo ljudstvu stavljati vprašanja: »Ali naj nas vodijo taki ljudje, ki leta in leta skoraj nič ne delajo, imajoči vedno in vedno praznike in nedelje? Taki naj nam zapovedujejo, ki noč in dan popivajo, nam, ki trdo delamo že od rojstva sem?«

Tako je čisto javno vprašanje in nič ne pomaga, ako se kaže na mnoge solidne dijake. Ti so mirni; le malokdo jih vidi, ali ne pazi nanje in jih pozablja; le v glasnih kričavih vidi ljudstvo dijaka sploh. Zato pa je toliko nejevolje o dijaštvu sploh in zato mora trpeti tudi vse solidno dijaštvo. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 23. septembra 1902.

Minister Hartel gostom iz Velike Nemčije. Iz tozadevne brzojavke so posneli čitatelji, da so predvčerajšnjim v Karlovih varih otvorili 74. shod nemških naravoslovcev in zdravnikov. Iz nadaljnjih poročil posnemamo, da je prišlo na ta shod nad 2000 učenjakov, skoro izključno iz Avstrije in Velike-Nemčije.

Ne oporekamo temu, ker le borniran človek bo hotel postavljati mejnike delovanju človeškega uma, bo hotel torišča znanosti in vede zagrabiti s črno-rumenimi in drugobarvnimi koli raznih držav. Duh človeka, prodirajoči v tajnosti narave in njenih sil, mora biti svoboden ne le glede smeri svojega stremljenja, ampak mora biti njega delovanje tudi teritorialno neomejeno.

Učenjaku, znanstveniku, raziskovalcu bodi odprt vsa svet in povsodi mu bodi zagotovljeno gostoljubje. Torej: ne le da nimamo nič proti temu, da je prišlo iz nemške države toliko odličnih gostov, celebritet, v Karlove vari, marveč konstatujemo brez prigovora, da je sam naš naučni minister Hartel političar tja gori v svetovnoslavno zdravilišče na Češkem, da osebno pozdravi goste iz Nemčije.

Tem večja dolžnost nam je, da zabeležimo njegove besede, ker morejo tudi nam nam Slovanom služiti le v izbornem pouku in v obrambo za bodočnost pred denuncijanti in klevetniki.

V svojem govoru je minister Hartel hvalil avstrijsko-nemške in nemške učenjake, da se zavedajo kulturne zajednice, katera ne pozna deželnih mej!!

Minister je govoril o velikih skupnih ciljih in je pohvalil učenjake iz Nemčije, da tudi napredku naših dežel obračajo svojo pozornost. Slednjič je pozival genij Goetheja, tistega idejale univerzalnega svetovnega naziranja, na katerem stoji naše vzajemno oplovanje naravoslovnih in duševnih ved.

Lepo je govoril gospod minister. Nam pa bodi dovoljeno, da izvajamo svoje zaključke iz teh lepih besed: kakor je dovoljena kulturna zajednica med Nemci, kakor znanstveno delovanje med Nemci ne sme poznati deželnih mej, tako mora biti dovoljena slovenska kulturna zajednica, tako ne sme biti v znanstvenem delovanju deželnih mej tudi med Avstro-Ogersko in — rečimo kar naravnost — Rusijo! To kličemo danes na ves glas vsem klevetnikom našim, sedanjim in prihodnjim, pa tudi onim rojakom našim, ki hočejo biti bolj »avstrijski«, nego so sami cesarski ministri na Dunaju, in ki se kar zgražajo in tresejo, ako čujejo govoriti o slovenski kulturni zajednici. Besede ministra Hartela naj prečitajo in potem naj slušajo zdravo logiko, ki pravi, da to, kar je hvalevredno med avstrijsko-nemškimi in drugimi nemškimi znanstveniki, ne more biti prokletstva vredno med avstrijskimi in drugimi Slovani!

Da, da: svobodno pot in svobodno razvoj kulturni vzajemnosti med narodi, ali — tudi med slovenskimi!

Shod nemške socialne demokracije v Monakovem je bil zaključen v soboto. V zadnji seji so sprejeli še dve re-

soluciji proti alkoholizmu in proti podraževanju mesa. Prva resolucija priznava nevarnosti nezmerne uživanja alkohola, izjavlja pa, da shod ne more agitacije za vzdrževanje od uživanja alkohola smatrati kakor nalogo stranke. Kar se tiče draginje mesa, se bodo povsodi prirejali shodi. Skupina socialističnih posancev v državnem zboru pa naj uloži interpelacijo radi te draginje, oziroma radi zapiranja mej. Prihodnji strankarski shod nemške socialne demokracije se bo vršil v Draždanah.

S Košutove slavnosti. Velike neprilike so delali socialisti policiji in rediteljem slavnosti. Večkrat so zaprli poti do hiše Košutove rodbine, kjer se je imela prirediti serenada. Pevska društva so se komaj prerila do pred hiše. Ko so peveci peli, socialisti niso hoteli sesti klobukov. Narod se je zgražal na tem, a gasileci so s palicami zbijali klobuke z glav socialistov. Ko so peveci izvršili serenado, so jih socialisti zaprosili za lampijone in jih je kakih 1000 krenulo po Kerepesiovi ulici. Ker jim redarstvo ni dalo naprej, so se zbrali okolo opere, pa so začeli demonstrirati. Desetkrat jih je pozvalo redarstvo, naj se razidejo. Ali oni so dalje žvižgali in kričali. Slednjič so jih naskočili redarji na konjih ter so prijeli nekoliko socialistov, ti pa niso hoteli iti žnjimi, ampak so se vrgli na tla. Redarjem ni preostajalo drugega, nego da so naročili kočije. Tedaj pa so socialisti ustali in poseli v kočije ob — splošnem smehu.

Madjarske novine pravijo, da so socialisti vsakako hoteli pokvariti slavnost. Tudi po provinci je bilo demonstracij, a proti onim, ki niso hoteli slaviti Košuta. Vse šole so praznovale, prodajalnice so bile zaprte in vsa opravila so bila zaustavljena.

Eh, da, Madjari znajo: oni slavijo revolucijonarca, ne da bi jim to manjšalo nezamerno veliki delež na moči in vplivu v monarhiji.

Francozkemu ministerskemu predsedniku Combesu je mnogo ležeče na tem, da bi izbral neugodni utis, ki ga je napravila gostoljubnost in morda malee prevelika odkritosrčnost njegovega ministra za morarico, Pelletana. V nedeljo je porabil — kakor smo že omenili včeraj — priliko na nekem banketu v Martha pri St. Jean-d'Angely, da je najprej opravičeval vladino postopanje nasproti kongregacijskim šolam, po pa sedanjo vnanjo politiko. V programu vlade da je obsežna trdna volja, da se vzdrže dobri odnosi med Francijo in drugimi vlastmi. Le sovražniki vlade da izkoriščajo vsako malenkostno priliko, da sumničijo vnanjo politiko vlade in jej delajo neprilike. Ozirom na glasoviti govor ministra Pelletana v Biserti je menil Combes, da je Pelletanu ona senzacionalna beseda le »ušla« v zgovornih toploti, v ognju improvizacije, ter da v duhu tega, kar je rekel, ni iskati druge, nego vrednosti literariške okrasbe, govorniške figure.

Gospod Combes je zagotovil tudi, da v imenu vlade govoriti je opravičeno le načelnik te vlade. Tako da je povsod, kjer je parlamentarna vlada, dočim se kompetenca družih ministrov razteza le na njihov resort. (Ali, če je tudi res, da drugi ministri, razun ministerskega predsednika in ministra za vnanje stvari niso opravičeni govoriti v imenu vnanje politike države, je pa na drugi strani zopet istotako res, da duh parlamentarnega vladanja ne dovoljuje, da bi tisti ministri, ki niso odgovorni za vnanjo politiko in torej tudi ne opravičeni govoriti v nje imenu, smeli govoriti v zmislu, ki je v nesoglasju ali celo v direktnem nasprotstvu s to politiko; in v parlamentarni vladanih državah je tudi običaj, da ministri, ki so se ob javnem nastopu postavili v nesoglasje s splošno politiko vlade, morajo — odhajati.)

Nastopi ministrov Pelletana in Andréa pa so bili tako kričeši in demonstrativni ter v direktnem nasprotstvu s sedanjimi izjavami baje edino kompetetnega ministerskega predsednika Combesa, da ta dva moža ne bi smeli niti trenutek več trpeti v kabinetu, ako g. Combes res tako spoštuje parlamentarne oblike in pravila, kakor je navdušeno govoril — na banketu o zahtevah parlamentarskega vladanja. Pa ne da so bile tudi prisege zvestobe g. Combesa parlamentarskemu vladanju le besede »v ognju improvizacije in zgovornih toploti — banketa« ter le »govorniške figure«, ki naj bi pokrile nezgodno ministerstva Combes?! Opomba uredništva!

Končno je zagotovil g. Combes, da hoče

tudi francoska vlada tekrovati v odpravljajnu vsega, kar bi moglo kaliti obstoječi mir.

Tržaške vesti.

Smrtna kosa. Danes zjutraj ob 5. uri in pol je umrla soproga znanega našega delavca-poštenjaka pri sv. Jakobu, Martina Dreščika. Pokojnica je bila še le v 36 letu svoje dobe. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti ulica Rigutti št. 12.

Disciplinarno postopanje proti dru. Gregorinu? Včerajšnji »Indipendente« javlja, da misli odvetniška zbornica uvesti disciplinarno postopanje proti gospodu dru. Gregorinu radi njegovega nastopa na razpravi proti Škrku za pravico našega jezika in pravico slovenskih obtožencev v obče.

No, mi menimo, da »Indipendente« ni zabeležil resnične nakane, ampak le svojo lastno pobožno željo, ker si ne moremo misliti, da bi se modri in učen gospodje v odvetniški zbornici mogli tako spozabiti.

»Piccolo« — obrekovalce. Pred nekoliko dnevi je prinesel »Piccolo« notico, da je bivši naučni minister Villari na svojem potovanju po »neodrešenih« deželah obiskal tudi Legino šolo v Spljetu. To vest je potem v nedeljski številki preklical in se o tej priložnosti obrnil proti očitjanju, da je »Lega nazionale« podpirana iz Italije.

S svojo znano hinavščino se jezi nad »hudobnimi« Slovani, ki da krivično obdolžujejo Legu, da dobiva podpore iz laškega kraljestva ter jim očita denuncijantstvo.

V isti sapi pa na uprav nesramen način denuncira, ali bolje: obrekuje naša društva, da dobivajo podpore iz Rusije! (Ha, ha, ha!)

Ravno tu pa pokazuje »Piccolo« v Žid, da ni samo zloben, temveč tudi grozno neumen, ker meče v en koš »Slovensko Matice« in »Hrvatsko Matice« z družbo sv. Cirila in Metodija. »Piccolo« v učenjak seveda ne zna, da sti ti dve Matici literarni društvi, ki nimata čisto nič opraviti s šolo.

Sicer pa bodi povedano Židu, da bi se mi, ako bi naša društva res dobivala ruske podpore, tega nikakor ne sramovali, temveč bi to s zadoščenjem objavljali, ker smatramo celo za moralčno dolžnost naših srečnejših slovenskih bratov, da nas v naših kulturnih težnjah podpirajo.

Žalibog, da dosedaj nismo videli še ni enega ruskega rubla.

To zna prav dobro tudi Žid z lesnega trga; no, on denuncira nas, da bi od »Legu« odvalil vsak sum. Njegova branitev pa je presmešna.

»Piccolo« računa vedno le na neumnost svojih čitateljev in zato se upa tajiti stvari, ki so sicer znane vsakomur.

Nam ne treba denuncirati nikogar: saj govoré dejstva dovolj glasno! In dejstvo, in nič drugega, nego golo dejstvo je, da ima laško društvo »Dante Alighieri« po svojih pravih in po izjavah svojega predsednika, ki je slučajno identičen z g. Villarijem, namen, z denarjem podpirati narodne težnje Italijanov zunaj laškega kraljestva. Račun tega društva tudi res izkazuje, koliko lir roma vsako leto, mej drugimi, tudi v naše dežele.

Mi se pa nad tem nikakor ne zgražamo, temveč privoščamo od sreča našim laškim so-deželanom to podporo. Zdi se nam le, da bi družba »Dante Alighieri« veliko več koristila svojemu narodu, ako bi oni denar razdeljevala v Italiji sami, kjer vedno bolj množča se revščina sil delavcev, da vsako leto v vedno večih trumah zapuščajo svojo lepo domovino.

Na krivo adresu... Tudi laški listi so beležili, da so se te dni zbrali županje okraja poreškega na posvetovanje, kako pomoči vinogradništvu. Sklenili so izjavo proti obnovitvi glasovite klavzule v pogodbi z Italijo; ob enem so določili tudi, da se obrnejo do vlade s prošajo, naj povspesuje in podpira vinogradništvo v sedanji krizi.

Ozirom na prvi sklep moramo povdariti, da se tudi na Ogrskem vrše shodi in sestanki, ki se izjavljajo proti obnovitvi klavzule. Ozirom na drugi sklep pa že ne moremo zamolčati na adresu županov, da se niso obrnili na pravo adresu. Glavno sredstvo v povspesevanje, oziroma rešitev našega vinogradništva je obnavljanje vinogradov, uničenih po trtni uši. To obnavljanje pa provzroča za kmetovalce toli hudo gospodarsko krizo, da je absolutno ne more prebleti, ako nima

nobene zaslombe od drugod. Tako zaslombo pa dobivajo vinogradniki od države — drugod! Na našem tržaškem ozemlju in v Trstu pa ne! Vlada daja torej brezobrestna posojila.... drugod.

Zakaj pa ne pri nas? Kje je vzrok temu, da ravno mi delamo žalostno izjemo? Na vladi ne, ker ona je vedno pripravljena se svojimi posojili, ako je le izpolnjen pogoj, postavljen za vse pokrajine, pogoj namreč, da tudi dežela daja takaka posojila v toliki meri, kakor država! Tega pogoja pa nočejo izpolniti »skrbni« očetje, ki našima pokrajinama režejo kruh — modre in dobre administracije.

Županje okraja poreškega so Italijani. Na adresi svojih zastopnikov in voditeljev naj bi se bili torej obrnili, ne pa n vlado!

Ti njihovi voditelji nočejo, oni odrekajo vinogradništvu v deželi pomoč in povspesevanje! In ne odrekajo je morda le iz brezbriznosti in lenobe. Ne, namenoma jo odrekajo. Saj so bili že opetovano opozorjeni na kalamiteto, pod katero ječi naše vinogradništvo, in na njihovo dolžnost do stroke poljedelstva, ki je glavni vir dohodka v deželi. Ali oni ostajajo gluhi. Tako je v zadnjem zasedanju deželnega zbora tržaškega g. poslanec Ivan Goriup predložil v stvari resolucijo, glede katere pa večina deželnega zbora ni ničesar ukrenila, ampak jo je le odstopila deželnemu odboru! A diktator v tej večini, dr. Venezlan, je izjavil suho in naravnost, da njihovi interesi ne soglašajo z interesi naših vinogradnikov! Torej za drugimi besedami: plemeniti namen gospoda Ivana Goriupa je bil toliko kolikor pokopan.

Gg. laški županje, ki opravičeno tarnajo, radi težke krize, ki je mora prebijati naše vinogradništvo, vedo sedaj, kje je glavna krivda, vedo, da so se obrnili na krivo adresu, ko so vladi tožili o tej bedi...

Glede Istre pa moramo gg. županom okraja poreškega zatrobiti še nekaj prav kričečega na ušesa. Oni so še na dobrem v primeri s hrvatskim in slovenskim kmetom. Večina deželnega zbora le zato noče storiti sklepa glede brezobrestnih posojil, ker bi ta pomoč prihajala tudi našemu kmetu v prilog. Oni pa so na stališču, da se ta sirota ne sme rešiti iz bede. Da bi pa v sled tega, ker dežela noče storiti sklepa glede brezobrestnih posojil, zbok česar so izgubljena tudi posojila od strani države, tudi somišljeniki signorie ne trpeli prevelike škode, pa dele svojih podpore iz deželnih sredstev!! Naš kmet pa seveda ne dobiva nič od dežele, in v sled tega ne dobiva nič tudi od države. Med tistimi pa, ki kaj dobivajo, je brzkone tudi kak — istrski župan, pristaš »signorie«.

Grda gonja. Od vseh strani nam prihajajo pritožbe radi vedenja magistratnih slug. Posebno o vročanju odbitih prošanj se vedejo ti gospodje nasproti strankam naravnost — da ne rečemo preveč — drzno!

Neki naš delavec nam toži, da je magistratni sluga njega (delavčevi) soprogi dostavil odbito prošnjo s to le žaljivo opazko: »Storite, kar hočete, magistrat nikdar (? oho!) ne reši kake slovenske uloge!« Nekdo drugi nam toži, da je magistratovec rekel ob slinčni priliki: »Kako si vendar upate poslati magistratu slovensko ulogo, ko dobro veste, da na magistratu ne zna nikdo niti besede slovenski?«

Prvo imenovani nam je zatrdil tudi, da bi bil on, ako je bil doma, posvetil izzivaču na način, ki bi si ga bil dotičnik zapomnil za vselej. Drugi nam pa poroča, da je njega soproga odgovorila izzivaču rekši: »Ako vaša gospoda ne znajo slovenski, je to znak, da niso sposobni za volstvo tržaške občine. Recite svojim gospodom, naj se takoj nauče slovenskega jezika, ker drugače poskrbimo mi Slovenci za tako šolo, ki takoj nauči gospodo deželne slovenskega jezika!«

Nekdo nam sporoča zopet, da je te dni prišel nek uniformirani veljak k njega soprogi, kateri je vročil nek omot papirjev, rekši: »Evo vam dekret o podelitvi domovinske pravice!« Ker je bilo nekam preveč papirjev skupaj, se je zdela ženi stvar sumljiva; zato je vprašala možaka: ni li morda to odbita prošnja?

Uniformiranec je raztrgal omot in izvlekel nek dekret rekši: »Evo vam dekret. Sedaj ste gotova.«

Ker dotična ženska ne zna italijanščine in ker se je zanesla na odločno zatrdilo, je možu — podarila krono!

Ko pa je pozneje dala prečitati dotični dekret, je doznala, da je to ravno narobe, da je namreč, kakor je prvi hip slutila: bil je dekret, s katerim se javlja stražnik, da je je prošnja o d b i t a !

O tej priliki pa naj povemo še, da je magistrat rešil to prošnjo še le na strogi ukaz ministerstva (tu so torej že znali slovenski! Op. stavčeva), a je isto odbil! In sicer je odbil s pretvezo, da je bil prosilec sin v mestni bolnišnici na stroške svoje občine, kar pa ne odgovarja resnici, ker je bil še le sin od sina v bolnišnici. To pa menda vendar ni vse eno!!!

O nedostojnem nastopanju ljudi, ki prinašajo v hiše našincev spise z občine, imamo še raznih pritožb — osobito glede kronice in »ščavov«, — a za danes naj bo dovolj. Prosim pa vse našince, naj nam sporoče vse take in slične dogodke, da jih objavimo v »varilo našim in počestitje 2000-letne — kulture!!!

Vse to je tudi — internacijsko! Poročajo nam: Ko se je vršil naš manifestacijski shod na vrtu pri sv. Jakobu, je nekdo vprašal na ulici svojega prijatelja socialista, ali ne gre na shod? Odgovor pa je bil: E, cosa voio andar a basso, se i parla — ščavo!!!

Iz Rojana pa nam poročajo: Na shod je prišel tudi znani rojanski veliki »soeijalist« imenovan Fran Jernejčič. Mož je že na shodu glasno dajal duška svojemu internacijskemu mišljenju s tem, da je, ko se je vršilo glasovanje o predloženih resolucijah, kričal, da slovenskih šol ne treba, da on vsaj ne bo dajal svojih otrok v slovenske šole, ker jih bo dajal raje v laške ali nemške! Naslednjega dne pa je (hoté menda s tem posebno izrazito manifestirati svoje — bratoljubje), na dvorišču »pri škuretu« (blizu »dvanajstih murv«) v Rojano in v navzočnosti večih žensk kričal, da naj strela ubije vse Slovence (!) ter je zopet pridodal, da on ne bo pošiljal svojih otrok v take »farske šole«!

Pa ne smete misliti, da je ta Jernejčič kakov neveden in priprost pristaš socialistične stranke, ampak je notoričen zaupnik in poverjenik vodstva stranke. Torej tudi po izbruhih Jernejčiča v srenotkih, ko misli, da ga nikdo »sumljiv« ne čuje, moremo soditi o vrednosti vseh lepih — fraz, ki so jih socialistiški govorniki razobežali na manifestacijskem shodu o pravici Slovencev do svojih šol in o potrebi takih šol! In meremo soditi tudi o — internacijskem mišljenju gosp. Jernejčiča!

Blagopokojni g. Ivan Nabergoj je volil ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija 40 K. Slava spominu našega pok. voditelja!

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija so pristopile kakor nove članice: Gospa Felicita Gorup s Proseka kakor ustanovnica z 20 K (gospa je bila prej letnica, g. Lojzika Štoka ter g. Magdalena Ipavice s Kontovelja kakor letnici.

Naj bi sledile mnoge!

Tukajšnji državni redarji so predložili redarstvenemu ravnatelju spomenico, v kateri zahtevajo zboljšanje svojega položaja. Izlasti povdarjajo, naj bi se rezerve odpravile in naj bi se dajale primerne odškodnine v službah, ko si redarji morajo po cele dneve in večih tedne kupovati hrano izven svoje družine.

Odhod vojaštva iz Trsta. Kakor znano čitateljem, je vsled sklepa tukajšnjih socialističnih voditeljev imel nastati generalen štrajk v Trstu. Zaradi tega sta bila brzojavnim putem poklicana iz Gorice dva bataljona vojakov.

Ker pa ni prišlo do štrajka ter so socialistični voditelji ostali na cedilu, so vojniki mirno počivali tukaj v Trstu, včeraj popoldne pa so se povrnili v Gorico.

Iz pred porotnega sodišča. Čitateljem bo še v spominu, kako smo pisali o poboju med dvema težakoma, ki sta delala skupno pri vodovodu »Aurisina« na barkovljanski cesti. Sprla sta se bila radi tega, ker je eden njiju, Dibari, oškropil svojega druga Priolo. Prioli, jezen in besen radi tega, je ves popoldne kuhil sovražstvo do Dibarija. Po dovršenem delu je Dibari poklical Priolo na stran, na kar sta se zgrabila, o čemer je Prioli z nožem ranil Dibarija, ki je vsled tega čez dve uri umrl v tukajšnji bolnišnici.

Včeraj se je vršila razprava pred porotniki proti Prioli za ubojstva. Obtožene se je opravičeval s tem, da se je moral braniti pred svojim sovražnikom, ki da ga je

prijel za prsa, vsled česar da je on, obtožene, potegnil nož ter o tem svojega druga smrtno ranil. Porotniki so spoznali Prioli-ja nekrivim in vsled tega verdikta porotnikov je sodišče takoj stavilo Prioli-ja na svobodo.

Policijske stvari. Včeraj zjutraj so zaprli posestnika Jurija Moverja iz Trogira (Dalmacija), ki je na sumu, da je istotam umoril nekega moža.

Policija je zaprla včeraj poznane tatu Viktorja Cante, ko je v ulici Barriera vechia napadel tri mladeniče, idočé mirno po cesti, ter jih hotel oropati. Cante je iztrgal ednemu od teh mladeničev žepno uro z verzičco.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 21. sept. ob 10. uri popoldne se bodo vsled saredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Risorta 1B, hišna oprava; zagata S. Tecla 10, hišna oprava; Sv. Ana 204, kamen; Škorklja 456, hišna oprava; ulica Alessandro Volta 9 in Molin Grande 16, hišna oprava; ulica Manzoni 2, hišna oprava; trg S. Giacomo 1 in ulica Stadion 19, hišna oprava in krčmarska oprema; ulica Giulia 22, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 18.4 ob 2. uri popoldne — 0.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1 — Danes plima ob 10.15 predp. in ob 8.29 pop.; oseka ob 4.17 popoldne in ob 4.17 popoldne

Vesti iz ostale Primorske.

× **Prošt v Gorici.** Proštom v Gorici je imenovan dosedanj profesor v centralnem semenišču, g. dr. Alojzij Faidutti.

× **Iz Dutovelj** nam pišejo: Nekdo je sporočil v Vaš list, da je na Krasu, izlasti pa okoli Pliskovce in Dutovelj, močno pobila toča. To ne odgovarja resnici. V omenjenih dveh vaseh ni bilo toče, v okolici pa je bila le v dveh vaseh, a je povzročila le malo škode.

Letos bo na Krasu veliko dobrega terana, ker je vreme lepo in toplo. Grozdje lepo dozoreva.

× **Iz Buzeta** nam pišejo: Nekoliko pozno prihajam sicer, ali vendar Vas prosim, da mi dovolite nekoliko prostora. Dne 6. t. m. se je vršilo tu konstituiranje novega občinskega zastopa. Navzočih je bilo 27 zastopnikov. Sejo je otvoril najstarejši zastopnik, Ivan Žigante, s primernimi besedami, prečital zakonsko določilo glede volitve občinskega odbora ter je priporočal, naj se zastopniki sporazumejo za vestno in vredno osebo, ki bo izvoljena županom. Začela se je volitev. Najprej so vsi oddali svoje glaso-ve za Frana Flego iz Počkajca, a potem za Mate Sankovića-Soldatića iz Dan. Ker pa sta oba — sklicujé se na svoje obile posle in oddaljenost od središča občine — odklonila izvolitev, bil je izvoljen načelnikom g. Anton Klarić Josipov iz Jurčičev. Novi župan se je zahvalil na izvolitvi ter je obljubil, da si hoče prizadevati, da se z marljivim delom in vestno upravo oddolži za izkazano mu zaupanje. V odbor svetovalcev so bili izvoljeni: Žigante Ivan iz Sovinjaka, Sanković Soldatić Mate iz Dan, Oso Anton iz Sv. Ivana, Buždon Ivan iz Lanišča, Bradetić Anton iz Klenovčaka, Sinčič Ivan iz Prodanov, Štule Anton iz Pregarja, Gržinić Ivan iz Huma in Flego Fran iz Počkajca.

Od nove uprave pričakujemo, da se posebno zavzame za blagor naroda, da si bo prizadevala priskočiti povsod tam, kjer bo najbolj potrebno, ter da bo sploh sploh delala in upravljala tako, da bo ustrezalo potrebam naroda! V to ime: bilo srečno!

× **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** javlja, da prične redno pevsko in glasbeno šola dne 1. oktobra t. l. v prostorih društva, Semeniška ulica št. 5, I. n.

Pončevalo se bo v petju, gostih in klavirju.

Vodstvo šole je prevzel g. Josip Mielh, absolvent praškega konservatorija, učence skladatelja Ant. Dvořáka. Vpisovanje prične dne 22. t. m. in bo trajalo do konca t. m. od 10.—12. ure popoldne in od 2.—4. pop. v društvenih prostorih. Stariši učencev morajo pristopiti društvu kakor člani, za pouk plačajo posebej po 2 K na mesec. Solopetje se bo poučevalo, ako se priglasijo sposobni glasovi.

Redne vaje možkega zbora pričnó v sredo 24. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, ženskega zbora ondi dne 23. t. m. ob 6. uri zvečer.

ODBOR

Vesti iz Kranjske.

* **Grozni stariši.** Kajzar Franc Duh in njegova žena Elizabeta z Raškega vrha (občina Raka) sta bila te dni aretirana, ker sta na sumu, da sta svojo lastno 11 letno hčerko umorila. Preiskava je izkazala, da ima umrla deklica res prebito lobanjo. Duh in njegova žena sta pa tudi na sumu, da sta že prej. l. 1879. in 1890. umorila dva svoja otroka.

* **Občinski odbor v Kamniku** je sklenil v seji dne 19. t. m., da prihodnje leto uvede električno razsvetljavo. Priredba se izroči domači tvrčki Luka Habat v Duplici.

Vesti iz Štajerske.

— **Na mariborski slovenski vspeored** se je vpisalo v prvi razred 73 učencev.

— **Umor brez vzroka.** Dne 15. julija t. l. je prišel v Petrovce 27-letni kretin Janez Sotošek, ki je ušel svoji materi iz Koprivnice. V Petrovcih je naletel nanj prvi 47 letni delavec Anton Mauc. Odšel je slaboumneža k občinskemu tajniku, naj ga zapre, a ta je Mauc svetoval, naj pelje kretina iz občine. Drugo jutro so našli Sotoška mrtvega za neko mejo. Imel je polno ran. Mauc je priznal, da ga je umoril z nožem, ker se mu je slaboumnež zoperstavil. Celjski porotniki so obsodili nečloveškega divjaka v osemletno ječo.

— **Nemška nestrpnost.** Iz Maribora poročajo »Slovenec« dne 21. sept.: Danes v nedeljo okoli dvanajstih je šel neki slovenski jurist s slovenskim trakom skozi Gosposke ulice. Naenkrat se mu je približal kordon nemških visokošolcev in njih vodja ga je nagovoril tako-le: »Moje ime je Lab, akademik. Jaz vas pozivljam v imeu mariborskega nemškega dijaštva, da odstranite trak, ker tukaj provocirate z njim. Mi smo dolžni to storiti v obrambo nemškega značaja mesta Maribor.« Sveda je dotični jurist rekel, da nima nikakega poviada, da bi odstranil trak. Na to mu je Nemeč zagrozil: »Upamo, da se prihodnjič ne pokažete več s trakom, sicer bomo primorani, odstraniti ga na drug način.« Na to so odšli. Tako predrzni so ti nemški petelinčki!

Razne vesti.

Cestitka biskupu Strossmayerju. Rški »Novi list« javlja, da je tjakaj dospel g. A. Posilović iz Zagreba, da s podpis rških in sušaških Hrvatov popolni adresno čestitko biskupu Strossmayerju o dijamantnem dokskem jubileju.

Ob tej priliki nosi seboj tudi adresno Hrvatov, ki hočejo čestitati slavnemu ruskemu pisatelju grafu Levu Tolstemu o petdesetletnici književnega delovanja.

O ruskem carju. Častni telesni zdravnik carjev, dr. Leo Beethenson, je zatrdil poročevalcu »Berl. Tagblatt«, da so izmišljene vse govorice o slabem zdravstvenem stanju carja, o njega namerah za odstop in pa o duševni depresiji radi tega, ker se ni prestolonaslednika. Odkar je lansko leto prestal legar, da je car popolnoma zdrav in poln veselja do dela. Oa da v polni meri zadošča svojim vladarskim dolžnostim, in nima druge želje, nego da povspenjuje blaginjo ruskega naroda.

Carjevo rodbinsko življenje je najsrečnejše; on ljubi pristrčno svoje otroke in naravnost obožuje svojo ženo. Ves čas, ki mu ga dovoljujejo vladarske dolžnosti, posveča svoji rodbini. Car je še mlad in njegova soproga tudi. Oba sta uberjena, da dobita prestolonaslednika. In nobenega vzroka da ni za dvome na tem.

Bosanski prestolonaslednik? V Moskvi so prijeli nekega človeka, ki trdi, da je prestolonaslednik Bosne in Hercegovine. Vsem diplomatom in aristokratom je razposlal svoje vizitnice, na katerih piše: »Constantin XII. Prince hérities de Bosnie et de Hercegovine«. Ne ve se še, ali je ta človek norec, ali je pa v resnici kak princ. Opozoril je nanj rusko redarstvo srbski konzulat.

Poskus samomora ruskega velikega kneza? Francozki list »Le petit Bleu« prinaša senzacijskelno vest, da se je v Algiru v neki gostilni, kamor je došel z neko damo, obstrelil ruski veliki knez Pavel Aleksandrovič. Rana baje ni nevarna. Dotična dama da je tudi Rusinja, a vzrok nesrečnemu činu velikega kneza da je bil ta, ker mu je dotičnega večera odpovedala ljubezen.

Tu pa treba pripomniti, da se niti ne more vedeti, o katerem velikem knezu je tu govor, ker je v carski rodbini nič manje nego osem Pavlov Aleksandrovičev.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olo-muške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% o d b i t k o m.

Brzojavna poročila.

Izročanje zločincev med »Avstro-Ogersko in Veliko Britanijo.

DUNAJ 23. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja adicijonalno izjavo od 26. junija 1901 k državni pogodbi od 3. decembra 1873, sklenjeni med Avstro-Ogersko in Veliko Britanijo in Irsko radi vzajemnega izročanja zločincev.

Smrt kraljice Belgijcev.

DUNAJ 23. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja, da je radi smrti kraljice Belgijcev po najvišem ukazu odredeno dvorno žalovanje od 24. t. m. naprej skozi 18 dni.

BRUSELJ 23. (B.) Da se kralj Leopold že v četrtek povrne v Bagueras de Luchon, se zgodi to, kakor javlja »XX. Siecle«, na nujen nasvet zdravnikov.

Shod nemških naravoslovcev in zdravnikov.

KARLOVE VARI 23. (B.) Načelnistvo in znanstveni odsek nemškega shoda naravoslovcev in zdravnikov sta sklenila, da se bo prihodnji shod vršil v Kaselu.

Radi kongregacijskih šol.

BORDEAUX 22. (B.) Soda oblast je zarubila vozove in upravo grofa Castellanne, ki se je po sklepu onih, kateri potestujejo proti kongregacijskemu zakonu, branil plačati davke.

Alijance med Francijo in Špansko ni.

MADRID 23. (B.) Minister za vnanje stvari je označil vest o kakik alijsanci med Francijo in Špansko kakor neutemeljeno.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoi

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost, zadržanost, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Proti

kašlju, grižololu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Pozor na ta
užig na
zamašku
!!!

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

••• T R S T •••

TOVARNA: ZALOGA:

Via Teza, vogal Piazza Rosario št. 2

Via Limitanea, in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbo, tiskarica, srecal in stik. Is-
vrtuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurenco.

ILUSTROVANI CRTEŽI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na par obrod
a" železnico "raro"

V najem se odda
lepa meblirana soba
s prostim uhodom
ulica Belvedere št. 55 A, I. n. vrata 7.
TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST

TRST
ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje
brezplačno.

Splošne slovenske gospodinj
Zahtevajte pri svojih trgovcih
NOVO
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij,
vsakovrstnega olja, navedenega in najfinerega.
— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovska, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
drobno. — Cenike razpošilja franco.

Obuvala!
Pri Pepetu Kraševcu
zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljave so poš-
tine proste.
Prevzema vsako delo na delo in drobno ter se
izvrši z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
piv. avstr. Lloyd.

A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev
tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železnice. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2**
nasproti ženskem liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Priporočajo se tudi naročbe za razpošiljanje

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se topla priporoča družinam, gosp. krčmar-
jem in restavracijam.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

V novi trgovini na drobno
Peter Klansich
Piazza Nuova (Gadola) št. 1, zraven bukvarne Chiopris
se nahaja bogata zaloga
platnega in bombažnega blaga za opravo nevestam po
najugodnejšimi cenami.
— **Velik dohod frustanja in pogrinjaj.** —
Edini zastop se zalogo za Trst, Gorisko, Reko, Istro in Dalmacijo
TOVARN ZA PLATNO IN PRTE v COURTRAI, FIANDRIJA (BELGIJA).

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.
POMADA od LILJANA. Brez olja in masla! Ne napravi samo vanko lice nežno in po-
mijeno, nego tudi belo in brez peg. Solinčne poge odpravi vsek z upo-
rabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; avstrijsko 2 gl. a pud. vred.
ANTIRHEUMIN - MAZILLO proti trganju in zhađanju v ro-
kah. Cena 1 lonč. 1 gl. 50 nov. 2 lonč. 2 gl. 4 lonč. 3-20 a postojno vred. ako se denar naprej pošlje.
ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
On čisti kri, ser je najboljša domača zdravila za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soka ter s tem daljša človeško življenje. On zrači vse izgošče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki se označene v navodila pridejajem vsakemu lončcu.
Cena omota 12 steklenic 2 gl. 50 nov., 24 steklenic 4 gl. 50 nov., — 48 steklenic 8 gl. a postojno ako se denar naprej pošlje lokumt.
Prof. Dr. Canetije „SALVATOR“ naj se pošilja na glavno skladišče
INJECTIO VEGETABILE v Varazdinu (Hrvatsko)
M. I., II., III. ter **FR. RIEDLA** lekařna k „SALVATORJU“
CAPSULE VEGETABILE VARAZDIN (Hrvatsko)
za izjane bolezni
NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Paglianovo mazilo (sirup)
za osveženje in čiščenje krvi
% % % **prof. Ernesta Pagliano** % % %
nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevitični razstavi 1894 in na higije-
nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.
Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po
koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa-
komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne
troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.
Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim
Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica.
Vsi ti dokumenti ki so pšeni z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri-
stojnemu sodišču.
Pozivljamo vsabegar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo
vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene
listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte
vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka
nima družje. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljša in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravke, krtere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.
Cene brez konkurence.
Za obilne naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na dežel: v zmislin gesla: Sroji k svojim!

Srečkanje
že pojutranjem!
Glavni dobiček
kron **30.000** kron
Olmuške rastavne srečke
po 1 krono
priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-
mann, Josip Zoldan v Trstu.
Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
tvrđke
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko,
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente
GLOBUS
centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).
Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.
Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojske zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.
Glavni zastop v Trstu, Corso št.
7. Telefon 469.

OBUVALA.
— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače-
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.
Lastnik: **Peter Rehar.**

M. Aite
trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5
si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevani
cenj. odjemalcem.
V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovratnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in pitčkov ter vsake vrste perila,
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene
raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakov za društvene znake.
Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočnejše in najatan-
nejše po cenah, da se ni bati konkurence.
Poskušaj, da se prepričaš!

Išče se
pridna deklica za vrtnarska dela ter
tudi da je sposobna perica proti pri-
mernim plačilom. Naslov se izve v
uredništvu tega lista.

Velikanski izbor
raznega pohištva
spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.
Bogat izbor
divanov, ekvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur
se nahaja v dobroznani
zalogi pohištva
Rafael Italia
Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.